Цана асобнага нумару 15 гр. Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 24 (75). Вільня, Субота 12 Сакавіка 1927 г. Год III.

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

ГАНГРЭНА.

Нярaз ужо мы пісалі аб фальшывых беларускіх апекунох, цяпер, вяртаемся да гэтае справы, каб бараніць беларускі адраджэнскі рух ад усяго благога. Справа пас. Ваявудзкага выказала, што ня ён адзін вёў згубную для нас працу, а што яму памагалі іншыя.

Перадусім трэба заценіць, што маршалкоўскі суд, які адбыўся над п. Ваявудзкім і быў зроблены Палякамі, ня меў формы карнага суду, гэта—суд чэсьці, а дзеля таго некаторыя польскія газэты, ды нават і беларускія апраўдалі пасла Ваявудзкага. І праўда, тут гэтак справа пастаўлена, што як каму: каму і надта добра, а каму дык вельмі дрэнна тое, што тварыў п. Ваявудзкі. Мы, Беларусы, належым да апошніх, а знача ўсе чыны п. Ваявудзкага, якія былі кіраваны выключне проці нас—нам вельмі балючыя.

Глянем яшчэ раз на прысуд і матывы прысуду ў справе Ваявудзкага, каб лягчэй было адцеміць тыя чыны, якія нанесьлі Беларусам глыбокія раны.

Суд устанавіў, што п. Ваявудзкі, аж да студзеня 1924 г. быў для беларускіх справаў даверанай асобай II аддзелу генэральнага штабу ў нацыянальным рэфэраце. Паміж іншым даваў інфармацыі аб палітыцы Беларускага Пасольскага Клюбу ў Сойме і аб некатарых беларускіх паслох. Атрымоўваў з рэфэрату грошы чэскімі каронамі і выдаваў расьпіскі, якія падпісваў фальшым прозьвішчам. Суд устанавіў, што п. Ваявудзкі выдаваў гэтыя грошы на ўтрыманьне сваіх інфарматараў і на палітычную работу крэсавага гуртка польскай партыі „Вызваленьне“.

Некатарыя з даносаў п. Ваявудзкага зьмяшчаюць увагі, якія інфармуюць урад аб сакрэтных справах Беларускага Пасольскага Клюбу. І, як сцьверджана сьведкамі, пасол Ваявудзкі даваў характарыстыку аб п. Барану і Якавюку, з якіх, першы папаў за краты, а другі за межы Польшчы.

Цяпер ужо ясна, што п. Ваявудзкі будучы платным агентам вайсковай дэфэнзывы, выдаючы сакрэты Беларускага Пас. Кл., робячы даносы на беларускіх паслоў, гэтым самым вёў працу проці беларускага адраджэньня.

З усяе афэры Ваявудзкага, асабліва цікавяць нас два пытаньні: якім спосабам даведаўся Ваявудзкі аб сакрэтных справах Бел. Пас. Клюбу і чаму гэта яго бароніць п. Луцкевіч.

Перадусім ясна, што п. Ваявудзкі, хоць і дэфэнзыўшчык, але сам усюды ня лез, дык разумеецца, што сярод Беларускага Пасольскага Клюбу меў інфарматара.

Ці гэты інфарматар несьвядома, проста па свойму прастацтву, адчыняў доступ да беларускіх сэкрэтных спраў, ці гэты інфарматар перадаваў аб сэкрэтах Бел. Пас. Кл. трэцяй даверанай асобе, можа н'ат Беларусу, якая ўжо сама мела лучнасьць з Ваявудзкім, гадаць цяжка, бо безпасарэдніх даных ня маем. Але затое ёсьць пасярэднія даныя.

Вось п. Антоні Луцкевіч у сваей прэсе, яшчэ перад раскрыцьцём дэфэнзыўнай ролі Ваявудзкага ў беларускім руху, бараніў яго і пісаў, што ягоны кірунак ідзе разам з Ваявудзкім. Вось гэты факт дае пэўнае сьвятло на справу, бо мы ведаем, што даносіць можа толькі даверанaя асоба, толькі тая асоба, якая ўдае прыяцеля і такім чынам даведваецца аб сэкрэтных справах. Можна было-б думаць, што гэтая прыязьнь трымалася толькі дзякуючы няведаньню аднэй стараны аб юдашоўстве другой, і як толькі прышла першая вестка аб дэфэнзыўнай ролі Ваявудзкага ў беларускім руху, адна шчырая беларуская старана адразу зразумела свой блуд і выраклася няпрошанага прыяцеля. Але факты гавораць іначай. П. Антоні Луцкевіч не чакаючы пастановы маршалкоўскага суду, у сваей газэце пачаў бяліць Ваявудзкага. Дык бачым, што прыязьнь меж гэтымі двумя асобамі апіралася не на наіўнасьці Луцкевіча, а на поўнай сьведамасьці той бруднай работы, якую вёў Ваявудзкі. Як адзін, так і другі прыяцель цяпер на волі, а тыя што выконвалі сэкрэтныя пастановы—ўжо за кратамі...

Дык вось, са ўсяго гэтага бачым, што той, хто найболей распінаўся за Беларускі Народ,—за чэскія кароны, цераз пасярэдніцтва дэфэнзыўшчыка Ваявудзкага, прадаваў інтарэсы гэтага народу вайсковай дэфэнзыве. Канчаючы аб гэтым, хочам перайсьці на новы пункт працы Ваявудзкага і заглянуць у той асяродак, які называўся „Вызваленьне“. Мы, Беларусы, добра памятаем, як у часе выбараў, шчодра сыпалі абяцанкі польскія партыі, а сярод іх, ці не найболей радыкальнае лявіцовае „Вызваленьне“ і што-ж мы бачым? Сёньня мы бачым, што ўсе тыя абяцанкі рабіліся толькі дзеля таго, каб адурманіць нас, каб пазбавіўшы нас прадстаўніцтва, ужо бяз ніякае перашкоды скасаваць нашае юрыдычнае істнаваньне і выкарыстоўваць эканамічна... І ўсё гэта рабілася за дзяржаўныя грошы... Дык ці-ж не памылкаю было тое, што частка сялянства аддало свае галасы гэтаму „Вызваленьню“ і выбрала дэфэнзыўшчыка бараніць нашыя інтарэсы. На памылках мінуўшчыны чалавек вучыцца, а дзеля гэтага самага прымем гэта горача да сэрца, каб мець на прыкмеце ў будучыне, каб мець на прыкмеце ня толькі польскіх ваўкоў у авечай шкуры, але-ж і сваіх авечак, якія папалі на „спажыву“ гэтым ваўкам, а цяпер хваляць гэтых ваўкоў і бароняць іхняга гонару.

Піліп Нікель.

Карэспандэнцыя з Радавай Беларусі.

(Працяг).

Што тычыць разьвіцця коопэрацыі на Беларусі, дык у гэтым кірунку асягнуты важкія рэзультаты. Коопэратыўны рух на Беларусі яшчэ малады: — спажывецкая коопэрацыя пачала разьвівацца з 1917 і вяскова-гаспадарчая з 1920 г. За гэтыя некалькі гадоў коопэратыўны рух гэтак пашырыўся, што пад канчатак 1925 г. было ўжо аб'яднана ў спажывецкай коопэрацыі 25,6 проц. усяго насяленьня і ў вяскова-гаспадарчай — 18 проц. усіх сялянскіх гаспадарак.

З галіны вяскова-гаспадарчай коопэрацыі найболей пашырана крэдытная коопэрацыя, што паказвае на патрэбнасьць сялянскае гаспадаркі ў крэдытнай дапамозе.

У Радавай Беларусі значна разьвіта кустарная прамысловасьць. Усяго налічваецца 44.892 кустароў і рамесьлянікаў (у два з паловаю разы болей як работнікаў, занятых у фабрычна-заводзкіх прадпрыемствах). У сучаснасьці арганізавана 140 працоўных дружынаў кустарнай вытворчасьці, якія маюць пакуль-што толькі 1320 сябраў. Але-ж бязсумліўна, што гэты род працоўнага аб'яднаньня будзе з часам пашырацца і павялічвацца, дзеля таго, што кустарная прамысловасьць, пры сучасных эканамічных умовах, мае ўсе магчымасьці на істнаваньне і разьвіцьцё.

Увесь фінансавы плян Радавай Беларусі распадаецца на тры часткі: саюзны бюджэт, рэспубліканскі і мясцовы. Усяго за 1923/24 г. павінна было пасупіць у дзяржаўную касу па ўсім часткам бюджэту 49.660 тысяч руб. Паступіла: 48.886 тысяч руб. Плян выпаўніўся па частцы прыходу на 98,4 проц. Увесь прыход па часткам бюджэту, у працэнтных адносінах раскладаецца гэтакім парадкам: па саюзнаму 35,8 проц., па рэспубліканскаму 20,2 проц. і па мясцоваму, куды уваходзіць утрыманьне народнай асьветы. лякарская і вэтэрынарная дапамога, палепшаньне вясковай гаспадаркі, утрыманьне паліцыі, праўных ворганоў, шляхаў камунікацыі і інш. — усяго на ўсяго — 44 проц. Гэтак нераўнамерна раскладаюцца народныя сродкі!

Галоўныя крыніцы даходаў усяго бюджэту Радавай Беларусі — беспасярэднія і ўкосныя падаткі; яны складаюць 78 проц. усяго бюджэту. Падатковыя даходы з дзяржаўным крэдытам складаюць 22 проц. Па саюзнаму бюджэту даход ад падаткаў выносіць 88 проц. і па рэспубліканскаму — 61,1 проц.

У сваёй расходнай частцы бюджэт Рад. Беларусі прадстаўляе наступны страшэнны абраз: усяго на ўтрыманьне агульнасаюзных установаў ідзе 14.172 тыс. руб., што складае 52,3 проц. усіх выдаткаў адзінага дзяржаўнага бюджэту Рад. Беларусі. Ненармальнасьць гэтага палажэньня відавочна. Асабліва, калі ўзяць пад увагу што 81 проц. усіх выдаткаў па агульна-саюзнаму бюджэту ідзе на агульна-саюзныя патрэбы, нічога супольнага ня маючы з напра-

* * *

Росткі, ростачкі,
вы, мае ляпёстачкі,
мо' захуценька вы праглянулі,
неяк страшна мне — каб ня зьвянулі.
Абтуліў я вас машком цёпленькім,
машком цёпленькім назьбіраным тут
па лугах, лясох, стрэхах вёсачкаў...
на аздобу ўсё маіх ростачкаў,
маіх ростачкаў і ляпёстачкаў.
Мо' загляне хто, дзе вы схованы
і пакажа вам косы сонейка;
пакланецеся яму нізенька,
мае ростачкі і ляпёстачкі...
А як стопча вас, мае кволенькі,
мае ростачкі і ляпёстачкі,
прыпаецеся сваім каранькам,
сваім каранькам у зямелькі глуб,
у зямелькі глуб моцна-моцненька...
Мо' з карэньчыка адрасьцецца дуб.

Фр. Грышкевіч.

ваю і рэгуляваньнем беларускай народнай гаспадаркі. І гэта ў той час, калі за адсутнасьцю сродкаў урад Рад. Беларусі ня робіць ніякіх спробаў да направы зьнішчанай вайною мясцовай гаспадаркі, памяньшае школьнае будаўніцтва, якое і бяз гэтага на Беларусі ў самым закінутым палажэньні — на адну тысячу жыхарства прыходзіцца ўсяго толькі 326 пісьменных, у той час, як, напрыклад, у самай Расеі 434; непамерна паменьшваюць колькасьць раней паўстаўшых дзіцячых садоў, хат-чытальняў, бібліятэк, сярэдніх і ніжэйшых прафэсыянальных школ і г. д. Непрапарцыянальна вялікшы ўдзел Радавай Беларусі ў агульна-саюзным бюджэце, пры цяжкім эканамічным палажэньні Краю, з вялікай лічбай безработных, змушаюць нават і беларускіх камуністых стаць у апазыцыю да цэнтральнага „усесаюзнага" ўраду, што мела месца, напр. на апошняй сэсіі Ўсесаюзнага Цэнтральнага Камітэту.

Аб крытычных адносінах да бальшавіцкай „камуністычнай беларусізацыі" болей сьвядомых элемэнтаў працоўнага народу і гаварыць не прыходзіцца, гэта агульна ведамы факт. Гурток сялянскай моладзі выдаваў на беларускай мове свой орган „Наша Слова", у якім прыводзілася асноўная думка, што Беларусь павінна быць Вольнай і Незалежнай Рэспублікай, у натуральных сваіх этнаграфічных межах, што ўлада павінна выходзіць з гушчы народа, павінна быць свабодна выбранай, а не прымусовай, антынароднай, што сялянства павінна арганізавацца ў сваім сялянскім саюзе, каб адваяваць сабе лепшую шчасьлівую будучыну.

Сялянская Беларусь прабуджаецца да новага жыцьця. Расьце і пашыраецца актыўнасьць і самадзейнасьць усіх працоўных групаў жыхарства.

Бальшавіцкая дыктатура зьяўляецца найбольшай перашкодаю на шляху да зьдзейсьненьня гаспадарчага і культурнага адраджэньня Беларусі. Гэта беларуская вёска зразумела і ступіла на шлях актыўнай барацьбы. А там — пад свабодным сьцягам гаспадарчай і палітычнай дэмакрацыі заб'ецца поўным ручаём новае, маладое жыцьцё, вольнай і аб'яднанай Беларусі, рэспублікі працоўнага народу.

(Канчатак).

СЛОВА І ЧЫН.

Калі міністар Дабруцкі разгаварыўся і сыпаў нам радыкальныя абяцанкі аб тым, што быццам скране з мёртвага пункту і вырашыць на карысьць Беларусам школьнае пытаньне, дык мы ўжо тагды як сьлед зважылі яго словы на сваю вагу і зналі ім цану. Калі пры віленскай куратэрыі арганізавалася камісія па справам школы нацыянальных меншасьцяў і калі заклікаліся на яе паседжаньне беларускія культурныя дзеячы, дык ужо тагды мы разумелі справу іменна гэтак як сёньня можа канстатаваць фактам.

Мы разумелі, што салодкія словы п. мін. Дабруцкага пускаюцца проста, як кажа прыказка, на вей вецер, а што гарачая і пасьпешная праца камісіі ў справах школы нацыянальных меншасьцяў пры віленскай куратэрыі кіруецца, ня дзеля направы школьнага пытаньня на карысьць Беларусам, а вышукваецца спосаб, каб дарэшты зьліквідаваць беларускае школьніцтва ніжэйшае, ды каб налажыць сваю цяжкую руку на беларускія сярэднія школы.

Усе гэтыя пачынаньні ў лучнасьці з тым, што быццам ідзе нейкая праца пры куратэрыі, дзе перакладаюцца на беларускую мову школьныя падручнікі для беларускіх школаў, ёсьць новы этап далейшай палёнізацыі Беларусаў не пазбаўлены і палітыкі, ці прасьцей кажучы, ігры ў палітыку.

Перавыбары ў Сойм і Сэнат, калі датрымаецца і ня зломіцца канстытуцыя, што ў нас не навіна, не за гарамі. Ясна, што трэба неякі найсьці спосаб і заагітаваць беларускае сялянства на свой бок. Дык вось, у гэтых мэтах і робіцца нейкі рух, які ня рухаецца, або стаіць на месцы, або паўзе ў адваротны бок—у асяродак палянізацыі.

Калі гэтакімі пухавымі, ветранымі абяцанкамі можна было заманіць у сваі сеткі беларускае сялянства ў 1922 годзе, калі яно $^2/_3$ сваіх галасоў аддало польскім партыям, як дэфэнзыўнаму „Вызваленьню" і шавіністычным ППС-ам, дык цяпер, пасьля пяцігодавага дасьледу—гэтыя дозы новых „маральна - санацыйных" абяцанак нас не адурманяць і не заманяць, мы навучыліся „хапаць на ляту" ня што іншае, а вартасьць польскага ўраду, а дзеля гэтага сьцьвярджаем, што кожны, хоць ня чынны, а толькі на словах „учынак" ці то польскага ўраду, ці то рэпрэзэнтатараў яго на мясцох, мае мэту спалянізаваць нас, замест дапамогі пашырэньня і ўмацаваньня беларускай нацыянальнай культуры. А дзеля гэтага самога, як ненармальны крок зьбівае са сьцежкі і заводзіць у балота, так і гэтыя ненармальнасьці ўраду пашыраюць тую працу паміж уладай і беларускім народам, якая запачаткавалася пры паўстаньні дзяржаўнага сужыцьця двух братніх народаў пад польскаю страхою.

Мы пераканаліся, што слова і чын польскай улады ня мае нічога супольнага і што, калі слова пускае ў паветра пусты гук, дык чын б'е мэтна па жывому беларускаму арганізму.

Усе вышэй пералічаныя ўвагі сьцьвярджаем наступным фактам: 24 г. сакавіка віленскі куратар п. Рыневіч выдаў загад, якім уводзіцца ў першыя тры клясы прыватных гімназіяў з выкладовай няпольскай мовай, — навучаньне польскай гісторыі ў польскай мове. Дык вось рэзультат усіх тых абяцанак, якія гэтак шчодра сыпаў радыкальны міністар п. Добруцкі.

Тамаш Пігонь.

З жыцьця пад Польшчай.

Зьмена выбарнага закону.

У соймавай канстытуцыйнай камісіі яшчэ ўсё шукаюць спосабу пазбавіцца няпольскага прадстаўніцтва ў Сойм і Сэнат пры новых выбарах. Ужо ў новай рэдакцыі пасол Гломбінскі запрапанаваў гэтакі артыкул „лічбу паслоў зьменшыць да 300, а ў тым 250 па выбарах з акругоў, а 50 па дзяржаўнаму сьпіску. Лічба сэнатараў павінна быць $^1/_4$ часткай паслоў. Колькасьць паслоў у мястовых акругах Варшавы, Кракова, Пазнані, Львова і Вільні астаецца бяз зьмены, у іншых акругах зьменшыць у гэтакі спосаб, каб на кожнага пасла прыпадала 25 тысяч галасоў пры папярэдніх выбарах і 80 тысяч на кожнага сэнатара. Ў пэўнай частцы Львоўскага ваяводзтва, а таксама на ўсім абшары Станіславоўскага, Тарнапольскага, Валынскага, Палескага, Навагрудзкага ваяводзтваў выбары павінна адбывацца з падзелам на дзьве курыі: польскую і няпольскую, але гэты падзел павінны належаць ад Прэзыдэнта. Гэтая прапазыцыя будзе разглядацца на наступным паседжаньні камісіі, а цяпер будуць абгавораны соймавымі клюбамі.

Пастановы Рады Міністраў.

7 г. сакавіка на паседжаньні Рады Міністраў пастаноўлена зацьвярдзіць праект зьмены распараджэньня п. Прэзыдэнта ў справе Праўнай Рады і пастаноўлена стварыць праўнае бюро пры старшыні Рады Міністраў.

Рада Міністраў зацьвердзіла праект аб утварэньні дзяржаўнай самаўрадавай Рады, а таксама праект распараджэньня п. Прэзыдэнта аб упарадкаваньні юрыдычнага палажэньня ўсходніх ваяводзтваў. Той праект высьвяе, якія з даўнейшых уставаў і распараджэньняў маюць цяпер абавязковую моц.

Дык гэтакім чынам ізноў дзяржаўны польскі апарат да сваіх бязлікіх установаў далучыць яшчэ дзьве ўстановы: бюро і раду, але лік безработных за тыдзень ізноў павялічыўся на 646 асоб і дасягае лічбы ў Вільні да 5300 чалавек, а на тэрыторыі ўсей дзяржавы 212,948 асобаў.

Справа зьмяншэньня цэнаў на цукер.

Рада Міністраў на паседжаньні 7 г. сакавіка выслухаўшы рожныя прапазыцыі, рэфэраты і пастанавіла тае цаны на цукер, якая ўстаноўлена бяз ведама ўраду не зацьвярджаць, а загадаць аж тром міністрам — скарбу, земляробства і гандлю і прамысловасьці, каб яны ў паразуменьні паміж сабою выдалі распараджэньне панізіць цану цукру аж(!) на $2^1/_2$ грошы за кілё.

Урачыстае адчыненьне Фінансавай Рады.

15 ці 20 г. сакавіка міністар скарбу мае адчыніць фінансавую раду, пры гэтым агалосіць экспозэ сучаснай фінансавай сытуацыі і падасьць на разгляд фінансавай рады праект новых падатковых установаў.

Забастоўка ў Лодзі.

У Лодзі распачалася забастоўка работнікаў мануфактурных фабрык, якія дамагаюцца павышэньня заработнай платы. Усе фабрыкі Лодзі і ўсе акругі спыніліся. Кіруюць забастоўкаю паслы Шчэркоўскі (PPS) і Вашкевіч (NPR), якія асабіста хадзілі па фабрыках і заклікалі работнікаў кідаць працу згодна пастановы фабрычнага камітэту.

Маленькі фэльетон.

У Беларускім Царстве.

Калі я ўвайшоў у вагон цягніка на станцыі Ваўкавыск, каб ехаць у Вільню, дык там ужо сядзела некалькі незнаёмых мне асобаў, сярод якіх асабліва выдзяляліся: адзін мужчына ў пэнснэ і другі хлапец жыдоўскага тыпу. У гэтакіх выпадках агульнасьць інтарэсаў неяк надта хутка зьбліжае да сябе людзей: незнаёмыя людзі хутка ўходзяць адзін да аднаго ў давернась і часамі шырока раскрываюць свае сэрцы і душы ды поўна выяўляюць іх пачуцьцё.

Я і мае падарожнікі, пэўна ня робім вынятнаў з натуры гэтых прыродных законаў, бо не пасьпеў я на'т, як сьлед, сагрэцца, як мой сусед запытаўся, гаворачы папольску: куды я еду і па што?

Нядоўга думаючы, каб задаваліць яго пытлівасьць я адказаў, што еду ў Беларускае Царства.

— Як, — раскрыўшы свае вочы шырэй пэнснэ, з найвялікшым зьдзіўленьнем, гукнуў ён, — дзе яно, якім парадкам і калі яно стварылася?

А трэба заценіць, што ў майго суседа, які, як пасьля даведаўся, называўся Альбэртам, ляжала на каленях польская газэта, здаецца з гатунку „Dziennika Wilenskiego".

Сьціснуўшы плячыма, махнуўшы рукамі, пан Альбэрт уставіўшы на мяне свае лупатыя, але сьлепаватыя вочы, здаецца так зьядае мяне... Заўсёды бывае гэтак, што ў кароткабачнага чалавека вочы сядзяць неяк на выкаце, напрыклад у польскіх эндэкаў, якія шырока глядзяць ды блізка бачаць...

— Ну, кажы дзе-ж гэта яно, Беларускае Царства?

У гэты самы момант, жыдок, які называўся Гэршам, прыйшоў мне з дапамогай, бо зьвярнуўшыся да пана Альбэрта, замест адказу запытаўся:

— Ці-ж пан ня ведаеш, дзе — Беларускае Царства?

— А скуль я магу ведаць, калі вось газэта піша, што ніякіх Беларусаў, (а ня толькі іх царства) няма. А да гэтага, — кажа пан Альбэрт, — быў я ў некалькіх вёсках, дык там скрозь назовы вёсак, прозьвішчы гаспадароў на хатах напісаны толькі папольску, школы толькі польскія!...

Жыдок Гэрш засьмяяўся, ды кажа: — Хоць пан ужо пажылых гадоў, хоць пан, як бачу, — разумны чалавек, але-ж здаецца па геаграфіі, дык — анальфабэт.

Пан Альбэрт тут ужо нават заззлаваўся, але выхапіўшы з кішані нейкую карту стаў прыглядацца да яе, тыкаць пальцам нечага шукаючы, а калі падняў вочы, дык ізноў у напружанасьці нэрваў і ўсё пры непакінуўшым яго задзіўленьні, кажа:

— Нічога ня ведаю... Для мяне, Беларускае Царства — цёмная, загадковая, фантастычная рэч... Нічога ня ведаю!...

Прызнацца ня ведаю, што было-б і як я пану Альбэрту прадставіў-бы сутнасьць Беларускага Царства, але-ж Гэрш, на тое ён і Жыд, забег мне наперад, ды ізноў запытаўся ў пана Альбэрта: — А пан ведаеш дзе — Жыдоўскае Царства?

— Гэта глупства, — кажа пан Альбэрт, — дык я дакладна ведаю, у Палестыне!...

Пры гэтым Гэрш ізноў засьмяяўся ды адказвае:

— Не, Палестына, гэта — ангельская калёнія, а жыдоўскае царства, гэтак сама, як і Беларускае — у сэрцы кожнага чалавека, прыналежнага да гэтых нацыянальнасьцей!

— Разумеецца, — кажу ўжо я, што — гэтае Беларускае Царства, якое істнуе ў душы, у сэрцы, у розуме і наагул ува ўсім арганізме кожнага Беларуса, мае свае, гэтак кажучы, вонкавыя праявы, а калі пан толькі хочаш, дык я, там, дзе мы апынімся, пакажу іх пану.

— — — — — — — — — — — —

Як яны выкручваюцца.

15 студзеня г. г. у памешканьні Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Парослах Беластоцкага павету была зроблена рэвізія, прычым паліцыя забрала кніжкі і пячаткі Гуртка.

Дзеля таго, што Гурткі Інстытуту істнуюць легальна і вядуць працу выключна культурную і гаспадарчую і не бяруць ніякага ўдзелу ў палітычнай працы, Галоўная Управа Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры зьвярнулася да беластоцкага старасты з пратэстам проці гэтакага беззаконнага чыну. На гэты пратэст староста паперкаю ад 24 лютага г. г. за № 258/п. адказаў: Павядамляю, што рэвізія 15.I была зроблена не ў Гуртку ў Парослах, а ў памешканьні старшыні Гуртка А. Шумскай, пры гэтым, праўда, паліцыя забрала „do zbadania" пячаткі і кніжкі, якія ў тым памешканьні знаходзіліся.

Рэвізія мела асабісты характар, адносна асобы А. Шумскай.

Забраныя пячаткі і кніжкі ўжо пераглеґжаны і будуць у найбліжэйшых днёх зьвернуты А. Шумскай".

Дык вось, як яны зрабіўшы тое, чаго ня сьлед рабіць, пасьля выкручваюцца, але-ж факт рэвізіі ў Гуртку на-яве, бо каб рабілася рэвізія ў Шумскай, як у прыватнай асобы, дык нашто-ж забіраць пячаткі і кніжкі Гуртка Інстытуту, якія ёй як прыватнай асобе не належалі, але якія знаходзіліся ў тымсамым памешканьні дзеля таго, што там месьціўся Гуртон.

Вось бачым, як уляды выкручваюцца з бяспраўных сваіх паступкаў.

Забастоўка ў Бельску і Белай.

Ува ўсіх мануфактурных фабрыках пастала забастоўка на эканамічнай плошчы. Бастуе каля 8.600 работнікаў.

Крывавыя забурэньні ў Жыхліне.

У мястэчку Жыхліне, каля м. Кутна, Лодзкага ваяводзтва, як падаюць польскія газэты, на паліцыянта Кубяка напаў нейкі Краска, у абароне сябе паліцыянт ужыў рэвольверу, прычым раніў Краску. Пасьля гэтага сабраўся натоўп людзей да 600 чалавек, які, быццам імкнуўся абязброіць паліцыю, кідаючы каменьні. Толькі начальнік павятовай паліцыі з камандай прыбыўшы на самаходзе ўстанавіў спакой і парадак. 14 чалавек пры гэтым арыштавана і далей арышты ідуць... Як бачым, дык і там у „Macierzy" нядобра, калі паўстаюць крывавыя забурэньні!

Справы заграніічнай пазыкі.

Палажэньне перагавораў аб вялікай амэрыканскай пазыцэ, якія вядзе віцэпрэзэс Польскага Банку п. Млынарскі, прадстаўляюцца быццам гэтак: злучаная група амэрыканскіх фінансістаў прапануе Польшчы дзьве пазыкі, адну ў 50 мільёнаў даляраў на направу польскіх грошай, а другую таксама ў лічбе 50 мільёнаў даляраў на гаспадарчую направу, пры гэтым дамагаецца, каб іх прадстаўнік быў сябрам банкавага ўраду, а гэта ўжо гавора, што Амэрыка Польшчы не давярае. Таксама быццам прапанавалі пазыкі бэльгійскія і канадыйскія капіталістыя, але толькі на будову новых чугунач-ных дарог.

НАВІНЫ.

— Дэлегацыя ў школьнага куратара. У сувязі з загадам віленскага куратара аб абавязковым навучаньні ў прыватных няпольскіх гімназіях у 1, 2 і 3 клясе польскай гісторыі ў польскай мове, мяшаная дэлегацыя з беларусаў, Літвіноў і Жыдоў, у мэтах высьвятленьня гэтае справы і запратэставаньня зьявілася да віленскага школьнага куратара, які выслухаўшы дэлегатаў паабяцаў ня ўводзіць свайго загаду ў жыцьцё, пакіраваць справу да міністра асьветы. Паглядзімо ці гэтак зробіць п. міністар, як абяцаў?...

— Пратэст Літвіноў. Віленскі Літоўскі Камітет злажыў пану прэм'еру марш. Пілсудскаму пратэст у справе высяленьня з Польшчы літоўскага ксяндза Шымашыса.

— Нова-Вялейская фабрыка косаў. Перад вайною ў Новай Вялейцы істнавала фабрыка косаў якая напрыклад у 1913 годзе вырабіла 1.056.497 штук косаў, якія славіліся сваею прыгоднасьцю, а церазь гэта канкуравалі з замежнымі фабрыкамі і пакрывалі патрэбы Літвы і Беларусі. Вайна гэтую фабрыку зьнішчыла, дык цяпер косы трэба купляць у Аўстрыі. Дык вось памятуючы некалішнюю вялікасьць фабрыкі тыя работнікі, якія ёсьць дагэтуль, паднялі гэтае пытаньне на нова, каб адбудаваць фабрыку.

— Начальнік нац. аддзелу ў Вільні. Начальнік нац. аддзелу пры міністэрстве ўнутр. спраў п. Сухэнэк-Сухоцкі прыехаў у Вільню, каб лепш зазнаёміцца з тутэйшымі ўмовамі працы ў нацыянальных справах. Пабыўшы некалькі дзён выедзе ў Варшаву, дык нам навучаным папярэднімі візытамі, здаецца што і п. Сухэнэк-Сухоцкі нешта нейкае „падарыць".

— Прысуд за Вітаса. Віленскі Акружны Суд асудзіў на 2 тыдні арышту або на 500 зл. штрафу на нейкага Буйко за зьмяшчэньне артыкулу ў часопісі „Праца", якім абразіў былага прэм'ера-міністра Вітаса, таго самага Вітаса, з якім у траўні лет. году на вуліцах Варшавы была праліта жаўнерская кроў.

— Канфіската. № 6, двухтыднёвіка „Народны Звон" па загаду камісара ўраду на м. Вільню канфіскаваны, за артыкулы: „Шанхай" і „Фантазія".

— Беларуская лекцыя. Чарговая лекцыя аб будаўніцтве адбудзецца ў нядзелю 13 г. сакавіка ў памешканьні Бел. Ін. Г. і К. а 6 гадз. вечара. Лекцыю як ужо паведамлялася будзе чытаць інж. Дубейкоўскі.

— Забастоўка ў Вільні. Паміма пасярэдніцтва Інспэктара Працы, забастоўка шавецкіх чаляднікаў і работнікаў шклянае гуты, якая паўстала дзеля таго, што ня было ўзята пад увагу жаданьні работнікаў аб павышэньні платы, трывае далей. Працадаўцы павысіць платы ня хочуць.

— Застой у прамысловасьці. У Вільні, дзьве вялікія лесапілкі спынілі сваю працу. Абедзьве яны сталі дзеля вельмі цяжкіх коньюктураў (умоваў) у дрэўным гандлі і прамысловасьці. У сувязі з гэтым лічба беззработных ізноў павялічылася.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газэту „Сялянскую Ніву".

Што дзеецца ў сьвеце?

Трасеньне зямлі ў Японіі.

У Японіі ізноў было трасеньне зямлі, якое зрабіла вялікія матэр'яльныя шкоды і многа пагубіла людзей.

Паводле словаў уцякачоў з места Ніноямі, усе дамы ў тым месце паваліліся ад першага трасеньня, забіваючы людзей. Амаль што ўва ўсім месцы выбух пажар. Цераз 30 мінут другое трасеньне дапоўніла зьнішчэньне. Ратунковая дапамога немагчыма. Згодна з урадавымі дадзенымі колькасьць забітых выносіць 4.774 чалавекі.

Мост цераз Атлянтык.

Амэрыканскі інжынер апрацаваў праект мосту цераз Атлянтыцкі акіян, якім можна-бы ўстанавіць камунікацыю калеяй і самаходам Амэрыкі з Эўропай. Мост меў-бы працяг 3.100 кілямэтраў, якія можна было-б пераехаць за 40 гадзінаў. Калі-б і праўда пастроіць, дык трэба 18 гадоў працы.

Падзеі ў Кітаі.

У Шанхаю носяцца чуткі, што нібы ген. Чан-Суан-Чанг згаварыўся з павадырамі кантонскай арміі аб заняцьці без апору Шанхаю паўднёвым войскам.

Кантонцы пад Шанхаі.

Па апошніх вестках кантонскія войскі падышлі бліжэй да Шанхая і занялі правінцыі Нган-Гвеі, Ву-Гу, у якой знаходзяцца апошняя станцыя лініі Шанхай і Нган-Кіа.

Умацаваньне Петраграду.

Паводле вестак з Рыгі савецкая ўлада горача ўзялася за ўкрапленьне Петраграду; на фортах у ваколіцы яго 12-цалёвыя гарматы пераменены на 14-цалёвыя. Урадавыя колы тлумачаць гэта тым, што Петраград мае слабы флот для сваей абароны.

Польска-Ангельскія адносіны.

Паводле паведамленьня варшаўскага карэспандэнта савецкай газэты „Известия", ангельскія палітычныя колы маюць нібы ўжо шырокую праграму будучай ангельскай палітыкі ў адносінах да Польшчы, Нямеччыны, Літвы і Украіны.

Піша гэты карэспандэнт, што Польшча і Нямеччына робяць дагавор, які Англія гварантуе. Галоўныя пункты гэтага дагавору ёсьць гэткія:

1) Польшча адракаецца Данцігскага калідору і згаджаецца зьмяніць сваю граніцу на Горным Сьлёнску на карысьць Нямеччыны.

2) Польшча атрымае вольную руку ў адносінах да Літвы.

3) Польшчы прызнаецца права суверэнасьці (зьверхнасьці) над Украінай, паложанай на правым берагу Дняпра і Адэсай.

4) Левабярэжная Украіна разам з абшарам данецкім будуць знаходзіцца пад пратэктаратам Польшчы і Нямеччыны.

5) Нямеччына прыракае Польшчы помач, калі-б гэткая была патрэбна, проці Рад. Расеі.

Паводле вестак гэтага карэспандэнта плян такі згаджаецца з паглядам палітычных колаў, якія блізка стаяць да ўраду Пілсудскага.

Цягнік трывожна бег, трасься як трасца, але што раз дык бліжэй і бліжэй падбягаў да Вільні, да мэты маей падарожы. І вось, неяк раптам, быццам ад страху, цягнік здрыгнуўся і стаў... Мы ўсе выйшлі з вагону... Было марозна, хоць здаецца, сонца, дапяўшы свайго паўднёвага зэніту, як ня грэла, толькі ня ведаю, чаму гэта, не магло абагрэць сьвету?

Як ведама дык усяму прыходзіць адпаведная пара... Ёсьць на сьвеце гэтакія сілы, якія кіруюць усім і якія нам не падпарадкаваны. Ці падпарадкуюцца калі: вось пытаньне?!...

І гэтак сабе гутарачы, прышлі мы ў тракцір, дзе, нядоўга думаючы, узяліся ўліваць, кожны да свайго жывотнага царства, гарачую, салодкую, чырвоную гарбату. А сонейка, па бяззьмежавым прасторы каціліся ўніз. Хутка бяз стуку і груку, апанаваў усё ды ўсюды, пануры але ласкавы вечар. Тагды ўжо пан Альбэрт кажа мне: Дык вядзі і паказвай мне азнакі істнаваньня тваіго Беларускага Царства?

Разам усе трое мы пашлі, а дзеля таго, што да гімназіі, ідучы ад вакзалу, было найбліжэй, дык я зьвярнуўся туды. І на вялікае шчасьце якраз добра трапіў, бо акурат, гэтым часам, адбывалася вучнёўскія вечарына.

Сама саля нічога не гаварыла, але тое, што там рабілася, дык сьведчыла, што гэта ёсьць частка, ня толькі духовая, але-ж і фізычная, — тэрыторыяльнага Беларускага Царства. Пры ўсім гэтым, пан Альбэрт ізноў дзіваваўся...

Да нас даляталі словы вучнёўскай дэклямацыі:

„Усё вышэй, ды вышэй — аж да сонца, да зораў, — уздымайце свой сьцяг! Ды наперад нясеце, наперад"...

Тут ужо ўсіх словаў я ня мог запамятаць, толькі злавіў з іх некаторыя...

„Не на хвілю прышпнку,
бо так можна спазьніцца..
„Пакуль бачыце мэты —
ня трэ' станавіцца
. . . . . . бо гэта пашкодзіць.
„Глянь, бліжэюць усьцяж мэты —
момант ясны надходзіць".

Чуючы ўсё гэта пан Альбэрт стаяў як стрэпаны, а Гэрш заглядаючы яму дакорна ў вочы, пытаецца: — А што, чуеш пан, бачыш пан?

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ідзём далей... Па парадку паказваю пану Альбэрту: Беларускі Музэй, Банк, дзьве кнігарні, рэдакцыю „Нашага Голасу" на Віленскай вуліцы, друкарню ім. Ф. Скарыны на Людвісарскай; а адтуль, ідучы па Пазнанскай, не памінуў паказаць трэйцюю кнігарню „Пагоню" на Завальнай... А цяпер, — кажу пану, — пойдзем туды, дзе б'ецца Беларускае Сэрца, з якога кроў — сьвядомасьць льлецца па ўсім частням Беларускага Царства. Пойдзем у Інстытут...

Прыгожая саля Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры, удэкараваная карцінамі трох беларускі найвялікшых пісьменьнікаў і накрыжа перакінутымі цераз усю салю каля столі з бела-чырвона-белымі істужкамі нацыянальнага сьцягу, у запраўдасьці, мела вялікасны і чароўны выгляд, а з левага яе кутка пад акампаньямэнт фортэпіяно, ліліся харавыя зыкі песьні:

„Дзе мовы пашай чутны гукі...
. . . . . Там — Беларусь...

Пан Альбэрт схапіўшы „ў ахапку пальто і шапку" даў уцёку, а жыдок Гэрш, павярнуўся да мяне і кажа: — Цяпер, дык я ўжо вразумеў усё...

Няхай жыве Беларускі Народ!

Скарга.

Усіх падпішчыкаў просім прыслаць належныя за газэту грошы.

Памяці Паўлы Сапуна.

Сакратар Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў в. Цяцерках, Ёдзкай воласьці, Браслаўскага павету, памёр 24.II с. г. пражыўшы 21 год.

Нябошчык ад малых гадоў падаваў вялікія надзеі, быў надта здольны да навукі, але матэр'яльныя абставіны не пазволілі далей яму вучыцца. Як толькі падрос, адразу хапіўся да працы на роднай ніве, шыручы між сялян беларускую сьвядомасьць. Гэты нязвычайны хлапец аж да апошняй хвіліны працаваў інтэнсыўна для беларускай культуры; сколькі сам набыў веды ён не захаваў у сабе, але дзяліўся гэтай ведай з сваімі вяскоўцамі. Яго ніколі не ўбачыш каб ён брадзіў з іншай моладзьдзю па чужых вёсках, ды піў гарэлку, ці драўся; гэтага ня было.

Яго летам дзе-небудзь у вёсцы на бэльках заўсёды ўбачым акружанага мужчынамі, кабетамі і дзяцьмі чытаючы газэты або кніжкі беларускія, а таксама і зімой, дзе граюць мужчыны ў карты, ён і туды пойдзе, як місыянэр і сваю работу робіць. Адзначаўся нязвычайнай дабратой характару, як адзін з найлепшых з паміж моладзі цяцерскай. Пражыў мала, а перадумаў і перасьніў шмат аб лепшай долі сваіх гаротных сярмяжнікаў. Ен жыў мала, але зрабіў шмат.

Дык будзь-жа прыкладам для нашай моладзі, каб яна з гэтакім запалам працавала на карысьць свайго народу, як Ты працаваў аж пакуль ня лёг у дамавіну так без пары, пакідаючы шмат працы на роднай ніве.

Мы астаёмся ў вялікім жалю і засмучэньні пазбаўленыя свайго сябры і добрага працаўніка.

Дык сьпі Дарагі Сябра ў сваёй роднай зямельцы, якую Ты так моцна кахаў і сьні сны аб лепшай будучыні Сваёй Роднай Старонкі.

Будзь Табе, Дарагі Сябра, лёгкая гэта наша зямелька Беларуская.

Памяць аб Табе няхай доўга жыве ў сэрцах нашых сяброў і сялян!

Сябры Гуртка Б. І. Г. і К. ў Цяцерках.

Алесь Гарун.

На сёньня прыпадаюць 40 угодкі нарадзінаў нашага беларускага песьняра Алеся Гаруна.

З аднаго боку радасьць, а з другога сум ахапляе нас пры ўспамінах аб ім, бо ня маем на роднай зямельцы нават магілы гэтага дарагога нам чалавека. Цяжкая нядоля беларускага народу, якая ахапіла і сваею страшэннаю рукою душыць Беларусаў у працягу ўжо вось некалькі сталецьцяў, ня толькі косіць беларускія таланты ў самым росквіту сіл, але-ж яшчэ, да таго, раскідае іх косьці па чужых старонках.

Гэтак было з Максімам Багдановічам, гэтак сталася з Іванам Луцкевічам, гэтак ёсьць і з Алесям Гаруном, які пасьля турмы, сібірскае ссылкі нарэшце нашоў сабе, можа толькі часовае, месца адпачынку ў галіцыйскім Закапаным. Кажу можа, але-ж гэтае можа як мора —шырокае, глыбокае і патаемнае!... Калі прыдзе тая шчасьлівая гадзіна, каб дарагія астанкі нашых барацьбітаў і песьняроў захаваць на роднай зямельцы?

Вось пытаньне на якое цяжка адказаць, але-ж гэта павінна быць!

Дык вось у гэтыя 40 угодкі нарадзінаў Алеся Гаруна мы радуемся, што ў нас быў вялікі пясьняр і што ёсьць па ім спадчына—яго творчасьць і сумуем ад таго, што ня маем яго ў жыцьці, ды што ня маем на Бацькаўшчыне нават яго дарагой магілы.

Адзін расейскі паэт, пасьвячаючы свой верш расейскаму народніку Чарнышэўскаму сказаў, што—бедныя мы, у нас няма свабоды і волі, але-ж ёсьць вялікая спадчына—неперапічаны рад магілаў, тых людзей, якія паказалі нам шлях да здабыцьця гэтай свабоды. І мы таксама бедныя, але-ж маючы рад дарагіх нам магілаў, хоць і раскіданых па ўсяму сьвету, паглядаем на сваю будучыну з радаснай надзеяй, якая, верымо, ператворыцца ў запраўдныясь, калі будзем сьледаваць запаведзям тых, хто спачывае ў гэтых магілах.

Ст. Ясны.

Сяляне і работнікі!

прысылайце ахвяры на палітычных вязьняў!

Вельмі шмат асоб ужо прайшло праз вастрогі, яшчэ больш дагэтуль сядзіць у вастрогах і невядома як шмат асоб можа яшчэ трафіць у вастрог за свае палітычныя і нацыянальныя ідэі.

Усе тыя, што цяпер на волі павінны помніць аб вязьнях, нашых братах або суседзях і памагаць ім матэр'яльна. „Сялянская Ніва", пачынаючы ад гэтага дня, адкрывае прыймо ахвяр на палітычных вязьняў.

Усе прысланыя ахвяры будуць перадавацца палітычным вязьням, а справаздача будзе друкавацца ў газэце. Дык кожны, каму дарогі адраджэньне Беларускага Народу, каму дарогі змагары за беларускую нацыянальную ідэю, каму дарогі палітычныя вязьні Беларусы, спяшайцеся прысылаць у рэдакцыю хоць маленечкую ахвяру.

За Вашыя прысланыя грошы будуць вам удзячны палітычныя вязьні.

Грошы можна прысылаць на адрэс: Wilno, Zawalna 6 m. 5. Рэдакцыя „Сялянскае Нівы".

Да нас пішуць.

З жыцьця мест. Клецка.

Жыцьцё нашага мест. Клецка, працякае неяк, ціха нудна, сонна. Гэта санлівасьць, аднастайнасьць у нашым жыцьці, тлумачыцца тым, што да сёньняшняга дня, жыхары мест. Клецка, знаходзяцца ў цяжкім матэр'яльным становішчы. Духовай культурна-прасьветнай старанай нашага жыцьця, мала хто цікавіцца.

Нягледзячы на тое, што Беларусы ў Клецку складаюць $^2/_3$ часткі ўсяго жыхарства, праяваў беларускага руху, нешта ня відаць. Гэтаму шкодзіць тое, што ў Клецку няма дзейнай культурнай, ці палітычнай ці эканамічнай беларускай арганізацыі. Праўда, існуіць беларуская гімназія, але яна нешта мала зварачвае ўвагі на культурную працу сярод жыхарства. Вось чаму, беларускія вечарыны-спэктаклі ў нас рэдкае зьявішча. Усе жывыя, здольныя да працы беларускія культурныя сілы мест. Клецка, павінны зьвярнуць на гэта сваю ўвагу і паклапаціцца аб стварэньні ў Клецку, запраўднай культурнай установы, як напр. Гуртом Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

Жыхар.

Культурна-асьветная праца ў Радашкавічах.

Гурток Б. І. Г. і К. у Радашкавічах інтэнсыўна пачынае вясьці культурна-асьветную працу. Побач з чытальняй і бібліятэкай завязываецца сэкцыя тэатральная. Лішнім было-бы даводзіць: чым з'яўляецца ў жыцьці грамадзянства сцэна. Гэта — катэдра вышэйшай навукі выхаваўчай; гэта дарога, якая вядзе менш сьведамых адзінак нашага грамадзянства да пекнасьці ўсяго роднага і зашчэплівае ў глыбі душы любоў да Краю і свайго Народу. Чым болш працы на гэтым полі — тым шыбчэй узрастаць будзе зярнё нашага адраджэньня. Зразумелі гэта праўдзівыя сыны Бацькаўшчыны ў Радашкавічах і працу сваю для роднай сцэны ахвотна захапаравалі. Паміж іншымі ахвяраваў працу п. Шчупак (псэўдонім паэты) сіла пэўная і вялікая.

І вось у нядзельку 27.II с. г. адбылася тут вечарына-спэктакль. Згуляна: „Чорт і баба" і „Мікітаў лапаць". Згулялі вельмі добра, а нат' пахвальна. Ролю „Мікіты" згуляў п. Шчупак (Язэп Сайк) вельмі добра, памастацку як толькі можа выканаць добры артыста-прафэсіянал. Ролю „Зоські" згуляла п. В. Цьвірко вельмі добра, натуральна і бяз шаржы. Сіла гэта, гаворыць ўсестаронне, многа абяцае ў будучыне. На жаль ня маем мы ў Заходняй Беларусі добрага тэатру, які мог-бы ўсе лепшыя сілы выкарыстаць для сцэнічнага мастацтва ў поўным значэньні гэтага слова.

Аднак можам пахваліцца тым, што ў Народзе нашым ёсьць паміж моладзі так многа здольных людзей. На жаль гінуць яны з прычын ад нас незалежных... Роль „Суседкі" зусім добра згуляла п. Ніна (прозьвішча нjustedаю). Любіць, відаць, сцэну і аддаецца яе „пяласкам" як: грым і г. д. Бо трэба ведаць што ня кожная прыгожая дзяўчына захоча быць на сцэне: старой бабай, у благіх вопратках і г. д.

П. п. Смалонская і „Саўка" так сама прыгожа вывязаліся са сваіх роляў. Наагуль гулялі ўсе добра. Былі (надта мала) слабейшыя мейсцы дзе адчувалася недастача рэжысэрыі. Зусім было-бы добра, каб багацей крыху выглядала сцэна: двор і ваколіца. Ну—гэта матэр'яльная справа...

З радасьцяй закончу, што тутэйшае грамадзянства ахвотна ідзе ў Беларускі тэатр. Гэта першае і найважнейшае. Як можна, трэба старацца зрабіць даступным тэатр для бяднейшай моладзі. Менш зыску—больш асьветы! Добра-бы яшчэ было, каб пажарная аркестра дутай музыкі (якая іграла на вечарыне) умела іграць Ляводіху. Гэта такая простая музыка, а адначасна так дарагая для Беларуса. Ці-ж бы гэта магло быць немагчымым? Ці-ж бы ў гэтым маглі быць цені „палітычныя"?... Да не! А можа аркестра і здабудзецца на „адвагу"? Прасіў-бы вельмі...

На канчатак злажу пажаданьне вялікшага развіцьця працы культуральна-асьветнай у Радашкавічах.

Няхай жыве Беларускі Тэатр!

Абсэрватар.

Рэзультаты конкурсу.

Рэдакцыя „Сял. Нівы" гэтым абвяшчае, што на конкурс на карэспандэнцыі на тэмы: 1) „Цяжкое жыцьцё беларускага селяніна" і 2) Жыцьцё польскага асадніка" было прыслана 7 карэспандэнцыяў: 4 на першую і 3 на другую тэму.

За карэспандэнцыю на першую тэму нагароду атрымаў Зыдор Зарак (Глядзі № 6 Сял. Нівы"), за карэспандэнцыю на другую тэму нагароду атрымаў Жагель (Глядзі № 5 „Сял. Нівы". Аўтараў, якія нагароды атрымаюць, просім падаць у Рэдакцыю адрэсы і напісаць ці нагароду выслаць кніжкамі, ці грашмі.

Рэдакцыя.

НАШАЯ ПОШТА.

Усіх падпішчыкаў, што атрымоўваюць газэту з п. Іўе просім прыслаць **дакладныя адрасы.**

Я. Лукяновічу: Газэту вышлем. Жонка, што хоча знайсьці, швагру ў Расеі, няхай пашле паданьне ў Варшаву да Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Адтуль адкажуць ені як знайсьці яго. Аб амэрыканскай справе напішыце ясьней.

Я-ку Сумнаму: Думкі Вашых вершаў добрыя, але склад мае недастачы. Кожны верш мусіць быць добра вымераны, усё роўна як музычны твор. Гэтым ён рожніцца і мае большую вартасьць за прозу.

Хв. Смалею: Вашыя вершы крыху ня вытрыманы, хоць добрыя па зьместу.

Ярмачэнку: Матэр'ял атрымалі, разгледзім. Лепш пажадана, каб Вы перакладалі сцэнічныя творы, адпаведныя для вясковай сцэны.

М. Б-ко: Пішыце аб фактах больш падрабязна, будзем друкаваць.

Ю. Ломцю: Ваш ліст напісаны вельмі ня выразна, пішыце лепей.

Качуку Ян.: Друкі паслалі.

М. С.: Караспандэнцыю атрымалі, надрукуем.

А. П. з Цяцерак: Караспандэнцыі атрымалі, памагчымасьці надрукуем.

Сануракy: Ліст 7 і 8-мы дасталі памагчымасьці надрукуем.

М. Амельяшку: Вашыя вершы добрыя па зьместу, але ня вытрыманы. Трэба пісаць або паводле націску, або паводле роўнага ліку складоў. Чытайце болш вершаў такіх паэтаў як Я. Купала, Я. Колас і інш.

Яз. Крэнцу, Шупенку Ів. — пробны нумар пасылаем.

Гушчы, Казлоўскаму, Кожычу, Гізуну, А. Клаўсуцю, Ал. Антановічу, Кунавічу Я., Махмызе Ів. і інш. — газэту пасылаем.

Дасталі ад:

А. В. 4 зл. Ошрыховіча Сяргея, Бондарэнкі В., Сяліцкага Уладыслава. Маркевіча Андрэя — па 2 зл.

Саўкі Івана, Каліноўскага В., Марціновіча А., Вярэзіна Б., Шумскага А. — па 1 зл.

Куток сьмеху і сатыры.

У школе.

Вучыцель: Што гэта ёсьць стары кавалер?
Вучаніца: Гэта ёсьць шчасьлівы чалавек.
Вучыцель: Хто табе гэта сказаў?
Вучаніца: Тата.

Таксама ня ўмее плаваць.

— Ратунку, дальбо ратунку, ня ўмею плаваць! Тону!

— Я таксама ня ўмею плаваць, але не раблю з гэтага прычыны гэтакага крыку, як пан! — адказвае праходзячы ля берага ракі.

Рэдактар і выдавец К. Мацкевіч. Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.